

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 2. An verbis illis (Pater noster) prohibeatur oratio qua sancti
rogantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

Verba ani-
mum fere-
nant.

Et nouit, ut dictum est, quid nobis sit necesse antequam petamus ab eo? Primum hic respondetur, non verbis nos agere debere apud DEVM, ut impetremus quod volumus, sed rebus quas animo gerimus, & intentione cogitationis cum dilectione pura & simplici affectu. Sed res ipsas verbis nos docuisse Dominum nostrum, quibus memoria mandatis eas ad tempus orandi recor daremur. Sed rursus quæri potest, siue rebus siue verbis orandum sit, si quid opus sit ipsa oratione, si Deus iam nouit quid nobis necessarium sit: nisi quia ipsa orationis intentio cor nostrum serenât & purgat, capaciūq; efficit ad excipiendā diuinā munera, quæ spiritualiter nobis infunduntur. Non enim ambitione precum nos exaudiat Deus, qui semper paratus nobis dare suam lucem, non visibilem sed intelligibilem & spiritalem, Sed nos non semper parati sumus accipere, cum inclinamur in alia, & rerum temporalium cupiditate tenebramur. Fit ergo in oratione conuersio cordis ad eum qui semper dare paratus est, si nos capiamus quod dederit: & in ipsa conuersione, purgatio interioris oculi, cum excluduntur ea quæ temporaliter cupiebantur, ut acies cordis simplicis ferre possit simplicem lucem diuinitus sine ullo occasu aut immutatione fulgentem: nec solum ferre sed etiam manere in illa, non tantum sine molestia, sed etiam cum ineffabili gaudio, quo vere ac sinceriter beata vita perficitur.

§. 2. Eo maxime Deus exigit orationem, ut sine ea dare nolit, illa quæ nobis præparauit; ut scilicet eum verum omnium datorem, seruatoreūque cognoscamus, ab eo omni in re pendeamus: sciamus omnes omnino, & pauperes, & reges regum altam illam portam pulsare mendicos. Modestiam nos docet illa oratio, timore salubri nos admonet mortalitatis, deuotionem accendit.

VERSVS 9.

*Sic ergo vos orabitis, Pater noster
qui es in cælis: sanctificetur nomen
tuum.*

QVÆSTIO I.

An bis orare docuit Christus?

§. 1. **L**VCÆ II. 12. Rogatum à discipulis ait; itaque bis explicuisse orandi modum nonnulli censent. Primum discipulis; deinde plebi. Alii discipulos quætionem interposuisse; hoc omittit Matthæum, credibile est, ut eadem in concionibus, ita hic quoque repetiuisse. Orationem enim omnibus semper vſitatam sapius inculcatam fuisse, non est mirum. Verum parui momenti est illa difficultas: nam siue semel duntaxat, siue crebrius, docuerit eam orationem, non magnopere vel ad sensum, vel fructum nostrum facit. Explicatur autem à S. Augustino, Cypriano, aliis.

Sapius orationem hanc inculcasse videtur.

QVÆSTIO II.

*An verbis illis (Pater noster) prohibeatur oratio
quæ Sancti rogantur?*

§. 1. **A**RGUMENTUM est cenruriorum Magdeburgensium cent. 1. lib. 1. cap. 4. Christum cum modum orandi suos docet, Deum inuocare docet, non sanctos. non ergo inuocandi. Respondit olim Bellarminus; Christum hoc loco ostendere, quæ sint petenda: non agere de illis à quibus petenda sunt. Et vero in materia orationis omnino vſitata. Potest alia quoque dari, & quidem perspicua solutio. Interrogatum esse dominum de modo orandi Deum, de

Deus solus cultu religioso oratur.

cultu religioso, de materia orationis, non autem de eo qui sanctis defertur. A sanctis enim nihil, nisi intercessio petitur. Eadem precum est utrobique materia. Neque enim ad hæc verba omnino astringere nos Deus voluit. Aliæ enim orationes Christianorum exaudite sunt, aliis conceptæ verbis. ut Act. 4. 24. & 7. v. penult. & 8. 15. 16. 17. voluit enim tantum ostendere quas res petere oporteret. Nulla ergo creatura inuocanda est oratione religiosa, sed alia rogari potest, siue viuat in hoc sæculo, siue cum Deo in cælis coniuncta, per eum nostras necessitates agnoscat.

QVÆSTIO III.

*An illis verbis (qui es in cælis) immensitas
Dei tollatur?*

§. 1. **V**ORSTIUS nouarum hæreseon inuentor, pag. 125. Deum ratione substantiæ suæ tantum esse in cælo asserit. Itaque non esse simpliciter actum infinitum. Quod tamen timide omnino defendit, & subterfugia quærit, in Parasceue ad amicam collationem cum clarissimo viro Ioanne Piscatore. Vbi tamen immensitatem, immutabilitatemque Deialio modo, ac viâ impugnat. Quæritur enim modum illum specialem, à scholasticis doctoribus extra Dei verbum satis audacter ac curiose definitum à Piscatore prorsus omitti. Quo scilicet totam Dei essentiam, seu totam S. Trinitatem, instar atomi, seu puncti, non modo rebus omnibus, sed & singulis etiam vilissimis, dissimulatis, ac minimis realiter immixtam, intineque præsentem esse; & simul tamen prorsus infinitam, & simpliciter illocalem, extrag. res omnes ubiq; diffusam esse statuunt, &c.

Quo loco negat aperit diuinitatem ubiq; præsentem, multis locis ac rebus abesse censet. Deinde noua hæresi ita Dei immensitatem aliquam fatetur, ut tamen in puncto neget esse totam. Quasi alibi possit esse diuinitas, ubi tota non sit; ideoque partes aliquas habeat. Quæ si concedantur, iam Deus ipse negabitur.

Disputauit ille cum orthodoxis, & suis etiam, quæstiones illas; & multas Scripturas esse arbitrat, quæ Deum in cælo supremo habitare testentur. nec hoc modo ut in cælo sit tantum, sed etiam ut neget esse in terra. nam in collat. cum notis Piscat. Imo, inquit, locus à te citatus non obscure negat, Deum in terrâ vere habitare: sicut vel ex sola interrogandi formula pater, quæ Salomon hic vritur: Num Deus habitaret in terra? quasi dicat: Non habitabit in terrâ, quo quidem modo in cælo habitare solet. Hoc ille secundum substantiam intelligit. Hoc quidem orationis dominicæ exordium nihil ad eam hæresin astruendam facit. In cælis Deus esse dicitur, non quod non & in terrâ, & ubique, sed quod eo loquendi modo maiestatem illius ex palati dignitate demonstrare Scripturâ soleat. Non quod cælis includatur. nam cæli cælorum cum non capiunt, ne dum templum Hierosolymitanum, aut terra. In cælis Patrem nostrum habitare monuit, ut ibi esse hæreditatem nostram, ad quam per adoptionem ius habemus, ostendat. Interim Piscator ipse in notis contra Vorstium Dei non modo immensitatem, sed immutabilitatem, si rem spectas, negat. Hypothesis Vorstiana est. Deum ita substantialiter esse immensum, ut tota substantia sua ubique rebus infusus sit: vique non modo vſitata, coniunctim in rebus omnibus, præsens sit, sed & seorsim in singulis, etiam minimis & vilissimis, &c. Immo totam S. Trinitatem, instar atomi ubiq; rebus omnibus, & singulis, essentialiter immixtam esse, &c.

Hanc hypothesein, inquit ille, tanquam curiosam & temerariam omittendam iudico. Verum de immensitate, & quæ

A sanctis
intercessio
petitur.

Deum
gratia
gloria.

Omnis
immensitas
Dei
finita.

Volunt
Deum
in, &
nouit
petimus.

Dei
in
tra
copiam.

Caluini
Dicit
preceptum
aliud
vult.